دڵدارەکەم
پایزەگەواڵەیەک نییە

سەلاح شوان

دڵدارەکەم

پایزە گەواڵەیەک نییە

له بڵاوکراوەکانی ماڵی وەفایی

ناونیشان: هەولێر ـ فلکەی زراعە

فەیسبووک:
facebook.com/mali.wafai

07504826647

دڵدارەکەم پایزە گەواڵەیەك نییە

سەلاح شوان

بابەت: **شیعر**
تایپ: **یاد سەباح ڕەنجدەر**
هەڵەگر: **شێرزاد فەقێ ئیسماعیل**
نەخشەسازی ناوەڕۆک و بەرگ: **ئاکار جەلیل کاکەویس**
چاپی یەکەم: **١٩٧٨ چاپخانەی دارالحریە للطباعة بەغدا**
چاپی دووەم: **٢٠١٦ چاپخانەی تاران**
تیراژ: **١٠٠٠ دانە**
نرخ: **٢٠٠٠ دینار**

لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان ژمارەی سپاردنی (٣٩)ی ساڵی ٢٠١٦ی پێ دراوە

ناوەڕۆک

سەرنجێک ٧

بەشی یەکەم: ١٥

– دڵداری سەرەتا و کۆتاییە ١٦

– ئاگر و پووش ١٧

– خەون دەبینم ١٩

– پەیژەکانی خۆشەویستی ٢٠

– دڵداری ئاونگی خەونە ٢١

– حیکمەت لە سەنگەردا ٢٣

– ئەشکەوت و پشکۆ ٢٤

– سیمرخی دوورگەی خەم ٢٥

– گەڕانەوەی باڵندەیەکی هاوینە ٢٧

– باران و دابارین ٢٩

– پڕکردنەوەی پیاڵە بەیاد ٣٠

– تەما لە نیساندا ٣١

– ئەوپەڕی حەز ٣٣

– فێربوونی دڵداری و یاخیبوون ٣٤

– دڵبەرزی دڵداری ٣٥

– هاوار بەڕووی دەرگاوە ٣٦

– لێت دەگەڕێم و دادەگیرسێم ٣٨

– هێلانەکەت جێ نەهێڵیت ٣٩

– تەلیسمێکی شکاو ٤٠

– چاوەکانی تۆ نەورۆزن ٤٢

– میهرەجانی خەم ٤٣

– جەژنانەی من ٤٤

– خۆرنەدیدە ٤٥

– ئەژدیها و ئاو ٤٦

– ڕێی کاکێشان ٤٨

– وێنەی سوارێکی سوورپۆش ٥٠

– دوورگە و ڕاوەماسی ٥١

– کۆشکی گیان ٥٢

– ئەگەرەکان ٥٣

– بارخستنی شەو ٥٥

– چرایەکی کز ٥٦
– ئەستێرەیەکی خەمناک ٥٧
– سیزیف سەیری مەرگ ناکات ٥٨
– ڕۆژەکانی سیزیف ٥٩
– سووتان لە شەودا رووناکی هەیە ٦٠
– ئاوێنەیەکی شکاو ٦١
– خەم زەرنەقووتەی ناو دڵمە ٦٢
– پایزە بارانە ٦٣
– تێکەڵبوون و جیابوونەوە ٦٤
– کۆتایی و گەڕانەوە ٦٥

بەشی دووەم: ٦٧
– گڕی ئاڵی ئاتەشگەدە ٦٨
– داگیرسانی من ٧١
– پەنجەرەیەکی خۆرنشینی ٧٦
– کامی دڵ لە یادگارێکدا ٧٨
– خاوبوونەوەی پێڵووی مێژوو ٨٣
– لەپێناو خۆرێکی تەنکدا ٨٥
– داستانی فریشتەیەک ٨٧
– گەشتێک بە لێواری تینووی مەرگدا ٩٠
– بۆ ئافرەتێکی ڕووخاو ٩٣
– یاخیبوونی شیعرێکی نەفرەت لێکراو ٩٥
– ژیان لەگەڵ گیڤارادا ٩٧
– شەو و ئەستێرە ژماردن ٩٩
– نامەیەک بۆ ئەوبەری دەریا ١٠٢
– سوورانەوەی گشت شتەکان ١٠٣
– تێکهەڵکێشراوەکان ١٠٥

بەشی سێیەم: ١٠٩
– کۆچێکی بێ سەروشوێن ١١٠
– چرۆی بەفر ١١٤
– پرۆمیسیۆس سەیری ئاسمان ناکات ١١٧
– گشت شتەکان بسڕەرەوە ١١٩
– گریان ئاورینگی بەیانە ١٢١

سەرنجێک

ئێمەمانـان لـە کۆتایی حەفتایەکان و سـەرەتای هەشـتایەکاندا تازە بەرپێی خۆمانمـان دەبینـی و خولیـای شـیعر دایگیرساندبووین، دەمانویست بەخشـندەکان بناسـین و بچینـە نـاو ئەزموونی پاراوی شـیعری بێگەردەوە. وزەی دەرکەوتـووی ئـەم کۆشـیعرانە بـۆ ئێمـە مانـان ئەزموونـی داهێنان و خەونـی لاوی بـوون. وەك شـانازیبەخش و جۆرێکـی تایبـەت لـە خەڵات و چێژی خەڵات دەمانخوێندنەوە. زریان ـ ئەنوەر قادر محەمەد. گەردەلوولی سپی ـ لەتیف هەڵمـەت. سـەمای بەفری ئێـواران ـ جـەلال بەرزنجی ـ دوو سـروودی کێوی ـ شـێرکۆ بێکەس. دڵدارەکەم پایزە گەواڵەیەك نییە ـ سـەڵاح شـوان. شـەو نییە خەونتان پێوە نەبینم ـ عەبدوڵڵا پەشـێو ـ ژوان ـ محەمەد حەمـە باقی.....تـاد، هـەر یەك لەم کۆشـیعرانە جگە لەم کۆشـیعرە، زیاتر لـە جارێـك چـاپ کراونەتـەوە. کارێکی زۆر پێویسـت و بەجێیـە بۆ ئەوەی بـەرەی ئێسـتا و داهاتـووش، ئەگەر خواسـتی ناسـینیان هەبێـت ئاشـنایان ببـن و بناخەکانـی بـەرەی پێشـە خۆیان ببینن و بیانناسـن. ئەڵقەی یەك لە دوای یەکی بەردەوامیش زیاتر پێکەوە بلکێن و درێژ ببنەوە و خوێنەر پەیدا بکەنـەوە. بەئاگابـوون و سـوودوەرگرتنی داهێنەرانە لە ئەزموونی کەسـانی تر بۆ خەملێنی کەسـایەتی ئەدەبیت، پێویسـتی و کارامەیییە. جۆرێك هێز و جووڵانـەوەی ئێسـتێتیکی لـە جیهانبینیدا یەك دەگرنـەوە، دۆخی ئەدەبی ئـەوە قبـووڵ دەکات، ڕەتـی ناکاتـەوە و بەرەکان سـرووش بەیـەك دەدەن. ئەم بەرەیە نوێبەخشییەکی بناخەیی و بنەمان، بناخە و بنەماش کۆن نابن، وەك پێویستییەك بەردەوام دووبارە دەبنەوە و واقیعێکی مێژوویین، نوێبەخشیی لە

دەستیانەوە پەرە دەستێنێت و درێژ دەبێتەوە، هەروەها دەستکارییەکی قووڵ و هەمەچەشـنیان لە بنیاد و شـێواز و زمان و دارِشـتن کردووە، بۆ تێگەیشتن لە چییەتی نوێبەخشـیی شـیعری کوردی و پەروەردەکردنی چێژی خوێنەر ڕووەو نوێبەخشی.
بەشـێکی زۆری شـیعری قۆناخی حەفتایەکان دەربڕینێکی توند و سینگ دەرپەڕانـدن بـوون بەرانبـەر دیکتاتۆریەتی ڕووخێنـەر و لێوڕێژ لە دەربڕین و دانەپەیڤی بژی و بمرێ و بڕووخێنە و دروستکەرەوە و نیشاندانی بۆچوونی سـەربازییانە، بەڵام (سـەڵاح شـوان) لەناو بەرەکەی خۆیدا ئەزموونی دەباتە نـاو خەسـڵەتی تایبـەت و لێڵـی و ئاڵـۆزی لـە دەوری خۆیـدا دەتەکێنێت و ڕوونی و سـاکاریی هونەری کردووەتە ئامانج، تیشـکۆی گرینگی بەهرە و بیرکردنەوەی ملکەچی هەستیاریی ئەدەبی و ئێستێتیکای شیعرین. ڕامانی سـەرەکی تەنیـا لـە هەسـتیاریی مرۆیی و ئێسـتێتیکای شـیعریدا دروسـت دەبـن و ڕۆڵـی پەروەردەکردنـی چێژی خوێنەر ڕووەو نوێبەخشـی دەگێڕن و هەستبەجوانیکردن و کرانەوەی هەستەکانی تێدا لەدایك دەبێت.
هەر لە ڕووتەختی ئەم پێویستییەوە هەوڵم دا ئەم کۆشیعرەش چاپ بکرێتەوە. دوای ئەوەی من تایپ و هەڵەچنیم کرد و خستمە سەر ڕێنووسی ئێستا و خستمەوە بەردەستی شاعیر خۆیەوە . ئەویش چەند شیعرێکی لاداوە و دوو شیعریشـی لـە ژمـارە ٢ و ٣ی بڵاوکراوەی (ڕوانگە) بـڵاو کردوونەتەوە لە کاتـی چاپـی یەکەمیدا دەزگای سانسـۆر ڕەتی کردوونەتـەوە. لەم چاپەیدا لـە شـوێنی خۆیانـی داناونەتـەوە، هەروەهـا دەسـتکاری کەمەیەکی کەمی ناونیشان و چەند ڕستەیەکی کۆشیعرەکەی کردوون.
پێکهاتـەی نـاوەڕۆك و زەمینەی هێما و هێماپێکراو و هەوەڵ نیگاکانی ئەم کۆشیعرە بریتین: لە خەون و بەهرە و بیرکردنەوەی گەرمی ئەزموونکارێك و

ئەزموونکردنی ئێستێتیکییانەی لە هەڵبژاردنی وشە و هەڵچوون و تووڕەیی و دەربڕینی هەستییەوە.
بەشی یەکەمی شیعرێکی تێکهەڵکێشراوە و یەك تانوپۆیی و بازنەییە. لە خاڵێکدا دەست پێدەکات و هەڵدەکشێت و دەگەڕێتەوە هەمان خاڵی دەستپێکردنەوە. لە چل کۆپلە پێك هاتووە. هەر چل کۆپلەش گەڕانن بەدوای ئەشقێکی پڕ حەسرەت و تاسەدار و غوربەتئامێز. لە تەواوی شێواز و شاعیریەتی شاعیردا دەبیندرێن و دەبیسترێن، هەروەها ئەو ئەشقە لك و پۆپدارە خەسڵەتی کەسی نادیار و ئەفسانەیی و گەردوونی داوەتە دڵدارەکەی. شاعیر بۆ هەر کۆپلەیەك ناونیشانێکی داناوە و وەك شیعرێکی سەربەخۆ پێشکێشی کردووە. لێرەدا هەڵوەستەیەك پێویستە، ئایا ئەمە مەبەستێکی ئەدەبییە، یان هەست پێدانەشکانێکی ئەدەبییە. لە بنەڕەتی خۆیدا یەك شیعری ماوە درێژ خایەنە (١٩٧٠— ١٩٧٥ بەغدا) و زمان و داڕشتن و فۆرمەکەی لە یەك زەمینەدا گەشەیان کردووە و دەچنە ناو یەك بۆتەی هونەریشەوە. پێوەندییە مانابییەکانیش بەدوای یەکداهاتوون و ڕژانە شیعرییەکەش زۆری خایاندووە. شیعرەکە یەك ناونیشان وەردەگرێت و ئەوانەی تر هەموویان زیادن و تاڕادەیەکیش بەشێك لە ئێستێتیکای ئەزموونەکەیان کاڵ کردووەتەوە.
لە بەشی یەکەم و دووەم، بۆ بنەڕەت و چۆنیەتی شێواز لەناو ئەزموونی دوو شاعیردا (جەمال شارباژێڕی و جەلالی میرزا کەریم) دەگەڕێت. دواتر لە درێژبوونەوەی ئەزموونی خۆی لە بەشی سێیەمدا دەیدۆزێتەوە. بنەڕەت و چۆنیەتی شێوازی تایبەت لە دەرەوەی بیرکردنەوەی خۆت نادۆزرێتەوە. دۆزینەوەی بنەڕەت و چۆنیەتی شێواز، زمانێکی وا دەخوازێت هەڵگری پرسە قووڵ و گرانەکان بێت و خوێنەر بچێتە سۆراخ و بەدواداچوونی و

دوور بۆ داهاتووی بڕوانێت. بنەڕەت و چۆنیەتی شێواز لە نیگا و زەینی شاعیردا، خۆی ئامادە و پەروەردە دەکات.
بەشی سێیەم بنەما و دەرکەوتەی بنەڕەت و چۆنیەتی شێوازە، تێیدا بە خۆئامادەکردن و شێنەییەوە بیری لە بنەڕەت و چۆنیەتی شێواز کردووەتەوە و پرسی خەسڵەت و تایبەتمەندی و گواستنەوەی خۆی دادەڕێژێت و شیعری بێگەرد بە ئەزموونی پاراو دەزانێت و بە ئاکامێکیشی دەگەیەنێت، لە ساتی تەواو ئازادی شیعریدا شیعرییەتی جەوهەر و بوون وەك ئەفسوونێکی هەستی و وشیاری ئێستێتیکایی دەردەخات و هاواری دەرەوە دەبێتە دەنگی ناخ و وردبوونەوە لە ناخ.
گوزارشتکردن لە وردبوونەوەی ناخ زمانێکی چالاکی دەوێت، واتا گەڕان بەدوای زمانێکی ڕوون و ئاشکرای گەردوونی. تا جەخت لەسەر چڕبوونەوەی شیعرییەت و حیکمەتی مانا بکات و بواریش بڕەخسێنێت بۆ تێگەیشتن و چێژ و هەستپێکردن.
لە ڕێی ئەم پێزانینەیدا لەگەڵ کرۆك و ناوکی بووندا خەریك دەبێت، هەروەها لەگەڵ نیگەرانی و نادڵنیایی هەلی گفتوگۆ پێك دەهێنێت و پرسیار لەمەڕ بوونی کەسی خۆی دەهێنێتە ئاراوە و تێکەڵ بە کەسی نادیار و ئەفسانەیی و گەردوونی دەکات و دەیەوێت وەڵامی ئامانجی بوونی خۆی و کەسی نادیار و ئەفسانەیی و گەردوونی دەست بکەوێت و وەك ڕامانێکی سەرەکی ڕووناکی دەربڕینی بخاتە سەر، دەربڕین وەك مانای ئەفراندن و ناسینی کەسایەتیی خۆی و ڕزگارکردنی لە نیگەرانی و نادڵنیاییدا. پاشان هەناسەدان لە ماڵی داهێندراوی شیعرەکانیدا ئاراستەی خۆی دەدۆزێتەوە. شاعیری ڕاستەقینە ناتوانێت خۆیەکی بێگەرد بێت و هەمان کاتیش خەڵکانی تر. شیعر لەم بارە بێگەردەیدا نهێنییەك ئاشکرا

دەکات و دەبێتە هەڵگری ئاماژە و گەشەی سەرسوڕمان. ژیان و گەشەی سەرسوڕمان بۆ شیعری بێگەرد ناوەند و ڕامانی سەرەکین.
لەم بەشەدا وشەکانی، کەسایەتیی خۆیەتی و ناتوانین لە جەوهەر و بوونی خۆی جیای بکەینەوە. واتا: دووبارە ئەفراندنەوە و داهێنانەوەی کەسایەتیی خۆیەتی. هەم قسەکەرە و هەمیش گوێگر. ئاڵوگۆڕ و جێگۆڕکێ بە قسەکەر و گوێگر دەکات و دەیانخاتە سووڕی خەملینەوە، هێزی خودییانەی شیعرییەتیشی تێدا ڕادەچەنێنێت و گەشە بە چرکەی سەرسوڕمان دەدات، هەروەها خواستی گەشە و درێژبوونەوەی سەرسوڕمانمان تێدا دروست دەکات. لە دۆخی زماندا وەك جەوهەر و بوونی هەقیقەتێك دەردەکەوێتەوە. هەم هەقیقەتی کەسی و هەمیش جەوهەر و بوونی هەقیقەتی شیعری. ڕۆح و ژیان لەناو وێنە و فۆرمدا دەخرۆشێنێت و زمان تێیاندا زاوزێ دەکات، بە جۆش و شێنەییەوە پێوەندی و هارمۆنیی نێوانەکان پەرەپێدەدات و لە دڵیاندا ئارام دەگرێت.
واقیع یەکبین و ڕووکەش نییە، تا زمانێکی یەکبین و ڕووکەش بتوانێت دەری ببڕێت و لە دەقی ئەدەبیدا پێشکێشی بکاتەوە. واقیع بە چەندین چینی ئەستوور و تەنك و لێڵ و ڕوون خۆی پێچاوەتەوە و لە هەندێك باردا دەچێتە ئەودیوی لێکدانەوە و زانینەکانی مرۆڤەوە. هێزی زمان دەبێت هەست بەو چەندین چینە بکات و چینەکان وەك هەبوون و کێش و قەبارەی خۆیان هەڵبداتەوە و بیانخوێنێتەوە. وەرگریش ڕابهێنێت لەو ڕووداوانە بکۆڵێتەوە و تێیان بگات، کە لە واقیعدا ڕوو دەدەن و بۆچوونی خۆی تێیاندا بەهێز بکات. واقیع بریتییە لە بەردەوامبوون لە گۆڕانکاریی زمان و هەبوون. شاعیر هەندێك دانەپەیڤ لە واقیع و هەندێکی تر لە خەیاڵ وەردەگرێت، بۆ بەکاربردنیشی پشت بە ژیانی تایبەتیی خۆی و واقیع و میتافیزیکا و

خەون دەبەستێت.
لە گۆشە نیگای درەوشانەوەی ئێستێتیکای ناونیشان و جیاوازیی فۆرم و گەشەی سەرسوڕمانیی مانا و پرشنگهاوێشتنی زماندا. ئاگری پرۆمیسیۆس وەك مرۆڤ دەقێکی کراوەیە و بە ناوەندێکی کاریگەری دەچوێنێت و هەموو ژیانی تێدا کۆ دەکاتەوە و ئامادەی دەکات بۆ بەگەڕخستن و بینینی قووڵییەکانی ناخی خۆی و قووڵییەکانی پانتایی زەوی و هەردوو جیهان لە ئەزموونی جوانی و هاوبەش لەناو وشەدا بەراورد دەکات و ڕایان دەگرێت، ئەو جیهانەی پێویستە داهێنەر هەموو نێوانەکانی ببڕێت و وردەکارییەکانی ژیانی تێدا بدرەوشێنێتەوە و بەرەو خاڵی باڵامان ببات. خاڵی باڵا بەمانای ساتی دۆزینەوەی ژیان و خاڵی ڕامانی سەرەکی شیعری بێگەرد، لەم بارەدا دەرگا و پەنجەرەکان بۆ بیرکردنەوە و تێڕامان دەکرێنەوە و جەوهەر و بوونی شتەکان دەردەکەون. هەڵوێستی شاعیر لە ئازادی و یاخیبوونی شیعر خۆیەوە دروست دەبێت و بۆ ویستی مرۆڤ و دەسەڵاتی ئەدەب و ئەوە تێدەکۆشێت لە بەیانییەکی پڕ لە شەونم و گەرمبوو بە گزینگ و بۆنوبەرامەی پاکی و هەمەچەشن لەناو ئاگرەکەی پرۆمیسیۆس تێبپەڕێت و ژیانێك وێنا بکات. ئەو ژیانەی بەناو ئاگری پرۆمیسیۆسدا تێپەڕیبێت و لە هەموو پیسی و خڵتێك پاڵاوتراو بێت و خاوێن کرابێتەوە، ئینجا لەناو شیعرەکانیدا دایبمەزرێنێت و نوێنەرایەتی شیعرییەتی جەوهەر و بوون بکات.
ئەم شاعیرە شاعیرێکی سیاسی، یان حزبی نییە. لە هیچ دەقێکیدا دەربڕینێکی لەم شێوەیەم نەخوێندووەتەوە، بەڵام بیر و بیرکردنەوەی سیاسی لە شێوە و فۆرمی ئێستێتیکی هەیە و زۆر هەستیارە بەرانبەر ڕووداوە نەتەوەیی و نیشتیمانییەکانی خۆی. نموونە نسکۆی شۆڕشی ئەیلوول بە

شێوازی جودای دەربڕینەوە وەك نووسەرێكی بەرپرسیار بەرانبەر بە نووسین، دەربڕینی لێ كردووە. چ وەك پێشبینیی نسكۆكە و چ وەك هەست گەرمی كۆمەڵگای كوردی بۆ هەستانەوەی شۆڕش. چش وەك گەشە و ڕوودانی كارەساتی خۆبەخۆیی دوای نسكۆ و هەستانەوەش.
من ڕێز لەئەزموون و توانای ئەم شاعیر و چیرۆكنووسە دەگرم، كە زمان و ئەدەبی كوردی لە شێوە و فۆرمی ئێستێتیكییەوە دەوڵەمەند كردووە و بەرەو خاڵی باڵای بردووە. زۆر لەوەش دڵنیام پێویستە كۆشیعری (دڵدارەكەم پایزە گەواڵەیەك نییە) و كۆشیعری (شەوێك لەشەوانی سیمرخ) و كۆ چیرۆكی (ئەستێرە بەرزە) جارێكی تر بخوێنینەوە و بیناسینەوە. بەناسین و جارێكی تر خوێندنەوەی، ناوەندە ئەدەبییەكەی كوردی ئەزموون و توانای ئەو، باشتر دەبینن. دواتر دەكەونە بەراوردكردنی ئەنجامەكەی لەگەڵ ئەو بوونە قووڵەی لە هەقیقەتی ئەدەبەكەیدا هەیە و وەك ڕووداوێك ئاشكرای كردووە. ئەو بەراوردكردنە لەناو جووڵەی ئێستێتیكی ڕاستیی بووندا دروست دەبێت و دەردەكەوێت و پێوانەی بۆ دادەندرێت.

سەباح ڕەنجدەر
٢٠١٤\١\٢٨ هەولێر

بەشی یەکەم

دڵداری سەرەتا و کۆتاییه

دڵدارەکەم
ئەگەر تەمەن هەزار ساڵ بێت
من تەنیا ئەو ساتەم دەوێ
کە جێگای لەناو دڵتدایە
من ئەو دێڕە شیعرەم دەوێ
ئاوازی لەناو دەمتدایە
ئەگەر تەمەن
سەراپا هەر ئازادی بێت
ختووکەی ماچی شادی بێت
من بەندیخانەی دڵی تۆم
بە گشت کۆت و بەندێکەوە
لەلا خۆشترین بەهەشتە
بەڵام تەنیا
هەر ناوی خۆم لەسەر دەرگاکەی نووسرابێت
بە تەنیا هەر منی تێدابێت
دڵدارەکەم ئەی ئاسوودەیی و ڕۆشنایی

١٩٧٠/٣/٢٧ بەغدا

ئاگر و پووش

دڵدارەکەم
پەلکەزێڕینەی دوای وەشتی
خەونی بەهاری شارەکەم
با سەر پەنجەم پڕ ئازاری
وێڵی ناو دێڕی دێراوی وشەکانم
تاوێك دەرگای
بەهەشتی سینە نەرمەکەت
بکاتەوە
با لەگەڵ ئەستێرەی گەشی
سەر لێوی دوو خۆری گەرمی
ئاسمانی سینە گەرمەکەت
خەوێکی خۆش بیباتەوە
با لێوی وشکی شیعری
هەڵقرچاوم
بگاتە سەر گۆی مەمکەکەت

با کۆرپەی خەیاڵ و هەستی
سەرما بردووی
ناو دێڕی ساردی مەبەستی
تاسێنراوم
تاوێك لە باوەشی تۆدا
ژێربێتەوە
دەست بنێتە ناو هێلانەی ئاوریشمینی کەزی و پرچت

١٩٧٠/٥/٣ بەغدا

خەون دەبینم

دڵدارەکەم
تریفەی مانگی بێگەردی
سەر لێوی فێنکی بەفری بەهارەکەم
من دەمەوێ
کۆترێکی چاو شیرین بیت
لە پەنجەرەی ژوورەکەمدا
بۆم بخوێنی
لە بن ئاسمانی تەمەنە دوورەکەمدا
بە دوو باڵی نەرم و سپی
شنەی پاکی خۆشەویستیم
بۆ بهێنیت
من دەمەوێ
کۆترێکی لاساربی وەك دڵی خومار و هارم
بزێو بی وەکو پەپوولەی دەمەوبەیان
کاتێ گەردەلوولی ژیان
بەرەو ڕووت هات
دڵە بچکۆڵەکەت تەنیا
بۆ کۆشی من هانا ببات

١٩٧٠/٧/٢١ بەغدا

پەیژەکانی خۆشەویستی

دڵدارەکەم
ئەی زنجیری ئاڵتوونینی گەردنی دڵە خومار و هارەکەم
بەدەنگ و بێدەنگ خۆشم دەوێی
تا ئەو کاتەی تیشکی مردن
قژی بەفرین بەسەر شانتدا شانە دەکات
لە ناسکیی مەمکەکانتدا
کۆرپەیی خۆمم دۆزییەوە
چۆن دەتوانم بەدەنگ و بێدەنگ خۆشم نەوێی
لە لەرەی سینە هارەکەت
بێ ئارامیی تەمەنی خۆمم بینییەوە
چۆن دەتوانم بەدەنگ و بێدەنگ خۆشم نەوێی
بەدەنگ و بێدەنگ خۆشم دەوێی
بەچەشنی سادەیی ئاو
بە ئەندازەی باڵی فڕین
بە ئەندازەی گەرمیی هێلانە
بە ئەندازەی خەندە و گریان
بە ئەندازەی مردن و ژیان
بە ئەندازەی نازداری چرا و چرا بەدەستان
سەرسامی خۆشەویستیتم و لە بنار چیات ڕاوەستاوم

١٩٧٠/٩/٣ بەغدا

دڵداری ئاونگی خەونە

دڵدارەکەم
یاخیبوونی من لە یاسای ئەم کۆمەڵە
لەوەدایە
تا ئەوپەڕی خۆشەویستی خۆشم بوێ
سەرکەوتنی ژیانی من لەم جەنگەڵە
لەوەدایە
تا ئەوپەڕی جوانپەرستی خۆشم بوێ
گیانی گیانان
خۆشەویستی لەناو ئێمەدا تاوانە
بۆیە منیش
بە ژینی کۆن و نوێمەوە
لەناو چاوەکانی تۆدا دەتوێمەوە
لە جێی باڵێك بە هەزار باڵ
بەناو هەوری ئێجگار نەرمی
دووریماندا
بەناو جیهانی ئەستێرەی
ڕووی ئاسماندا
لەگەڵ یادی گلێنەی چاوی شەواندا
دێم بۆ لات دێم
لەگەڵ گۆرانیی فریشتەی
بەربەیاندا

بێ سرەوتن
وەك ئیلهامی شیعر وتن
بەبێ کردنەوەی یەخەکەت
دادەکشێمە ناو دڵتەوە
ناو بەهاری
بێ لك و پۆپی ئازاری
پڕ گوڵتەوە
با دەرگاکانم لێ داخەن
با پەنجەرەی ژوورەکەتم لێ تاریك بکەن
لەگەڵ سروەی خەونبینیندا
دەڕژێمە ناو چاوەکانت
لەگەڵ تیشکی ئێجگار کزی
مانگی شەوانی دێریندا
دەخزێمە ناو گەرمی لەشت

١٩٧١/٢/١٢ بەغدا

حیکمەت لە سەنگەردا

دڵدارەکەم
ئەگەر هەواڵپرسکرام و دەفتەرەکانی سەرشانم کرایەوە
لە ڕۆژانێکی وا سەختدا
لە بن شەوە زەنگی بەختدا
لە شوورەی ئاگر و سیما
چۆن دەتوانم خۆشم بوێی
دڵدارەکەم پێیان دەڵێم
ئەگەر لام بی لە سەنگەردا
لەگەڵ هەموو گوللەیەکمدا
کە دەینێم بە دوژمنمەوە
ماچت دەکەم
لە دیلیمدا
تا پەتیش دەخەنە ملم
ناوت دەبەم دڵدارەکەم

١٩٧١/٤/٢ بەغدا

ئەشکەوت و پشکۆ

دڵدارەکەم
چاوەکانت
لە ناخی ئاڵۆزاومدا
لە دەروونی تاریکی بێ هەتاومدا
وەکو دوو پشکۆی ئاڵ ئاڵی
ئەشکەوتێکی شەو کەژەکان
لە چاوەڕوانیی گەرمدا
تا بەیانی هەر دەسووتێن و چاوی چاوەڕوانی دەگێڕن
وەکو دوو سەرچاوە و کانی
وەك دوو دڵۆپی بارانی
نیوە شەوێکی هاوینان
لە دڵی مندا ڕواوە
چاوەکانت
لە دنیایەکی بێ مانگ و ئەستێرەدا
دوو ناو و دوو خۆرەتاوە

بەغدا ١٩٧١/١١/٢٥

سیمرخی دوورگەی خەم

دڵدارەکەم
فرمێسکی خوێنی هەڵاتووی
چاوی دڵە بێدارەکەم
بە شەوانی
پاری ئەم وەختەمان بڵێ
چاوی خەمی بێ ئارامیم
بەس بکێڵێت
پار ئەم کاتە
وتم دڵمت لە جیاتی زێڕ
بۆ دەکەم بە ئەڵقەی نیشان
بەڵام زەوی
بە دەوری خۆری گیراودا
سوورێکی خوارد
هەزاران ئەستێرە داچۆڕان
مانگی چواردە هەزاران جار لە ئاسمان تۆرا
منیش هێشتا
لە دوورگەیەکی زۆر دووردا
لەگەڵ هەنیسکێکی سووردا
هاوار دەکەم
هانا بۆ یادی تۆ دەبەم
تۆش مەلێ بووی هەر نەهاتی

هەزاران جار لەناو لۆکەی گەرووی کانیدا خنکام
هەر نەهاتی
دەسا توخودا
تەنیا ئەمجارە بێت و بەس
لەگەڵ شەوانی
زستانی ڕابوردوودا
بۆ دنیا پڕ ئازارەکەی
نزیکی خۆتم بەرەوە
ئەمجارەش ئاشتم کەرەوە
دڵدارەکەم

١٩٧١/١٢/٢١ بەغدا

گەڕانەوەی باڵندەیەکی هاوینە

دڵدارەکەم
کاتێ پاپۆڕەوانەکەی کەشتیی گیانم
لە دەریای جوانپەرستیدا
بۆ مرواریی چاوەکانی تۆ خۆی خنکاند
گەڕامەوە
لەگەڵ گەڕانەوەی خۆردا
بۆ باوەشی ئاسۆ سوورەکەی جارانت
بۆ باوەشی پێکەنینی وەك بارانت
گەڕامەوە
دیسانەوە بۆ بەر لێزمەی
بەفر و باران گەڕامەوە
وەکو عیسا
بە چوار مێخەکەی کۆڵمەوە
بۆ کۆشی پڕ شین و گریانی ئەزەلی
بەرەو ئاسمانە شینەکەت گەڕامەوە
وەك چۆن پەڕەسێلکەیەکی پاش زەردەی خۆر
هێلانەکەی ون کردبێت
ئەوها بەناخی نەهەنگی
شارەکەمدا بە دڵتەنگی
دادەچۆڕێم
لە گیانی خۆم

لە جوانیی هەر هەموو دنیا
لە دنیای مەستی دەتۆریێم
تا لە چاوی ئارامی تۆدا دەمرم و دەژیێمەوە
خوێنی ڕژاوی تەمەنم
بە گەرووی دەریای جوانیتدا
دادەچۆڕێ
لە جیاتی ئەو
شیعرێکی بە ڕەنگ و بۆن دێتە دەرێ

١٩٧١/١٢/١٨ بەغدا

باران و دابارین

دڵدارەکەم
هەندێك جار کاتێ لە لانەی
خۆشەویستیی تۆ دەتارێم
لەگەڵ گزنگی سواوی ئێوارانا
لەگەڵ بارانی زستاندا
وەکو فرمێسك دادەبارێم
بەسەر گەڵای
وەکو دڵی هەڵقرچاوی
پایزی کوێستانەکاندا
بەسەر برینی گەشاوەی دەروونماندا
بەسەر قژی ئاڵۆزاوی
سینگی ڕووتی چیاکاندا
بەسەر ژاندا
بەسەر خەوی بەیانیاندا
وەکو ئاونگ
وردە وردە دادەبارێم

١٩٧١/١٢/٢٢ بەغدا

پڕکردنەوەی پیاڵە بەیاد

دڵدارەکەم
دەزانی ئەم شەو بە مەستی
تا ئەوپەڕی خۆشەویستی
تاسەت دەکەم
هەرچەند پیاڵەکەم بەتاڵ بێت
لە تیشکی چاوی کاڵ کاڵت
بە یادی لێوی ئاڵ ئاڵت
من پڕ پڕی دەکەمەوە

١٩٧١/١٢/١٦ بەغدا

تەما لە نیساندا

دڵدارەکەم
ئەوا دیسان دڵی شێتم
دڵی دایم تەماپێتم
وەکو نیسان
گوڵی سووری تێ ڕواوە
گڕی لە دەریای ئارامی
زەردەهەڵگەڕاوم بەرداوە
ئەگەر ئەشکەنجەی تەمەنیش
لە دەستەکانی تۆدا بێت
هێشتاکە هەر ماچیان دەکەم
دڵدارەکەم
شەوانی ژینی داهاتووم
یەك بە یەك دادەگیرسێنم
لە گڕی لێوەکانتدا
خەمی هەڵوەریوی دوێنێم
دەسووتێنم
کە تۆ هەڵدێی
ئیتر هەرگیز مانگ و خۆرم لێ هەڵنایە
کە تۆ هەڵدێی ئیتر هەرگیز
شەوی تاریکم لێ دانایە
تۆ وەك شۆڕش

گڕ و کڵپەت
لەناو خوێنی تووڕەمدایە
گڕ و کڵپەت
وەکو شۆڕش تاهەتایە
لە ناخمدایە
دڵدارەکەم

١٩٧١/١٢/٣٠ بەغدا

ئەوپەڕی حەز

دڵدارەکەم
حەز و ویستما ئەمەیە
یان لەناو بەهەشتی سووری
شۆڕشێکی زۆر پیرۆزدا
من بکوژرێم
یان بە گەرمی لێوانی تۆ
لەگەڵ سۆزدا
دابگیرسێم

١٩٧٢/١/٣ بەغدا

فێربوونی دڵداری و یاخیبوون

دڵدارەکەم
فێری یاخیبوونم کردی
بۆیە لە خۆم یاخی دەبی
خۆشەویستیم شۆڕشێکە هەتا مابم
من هەرگیز لێی یاخی نابم
دڵدارەکەم
دڵداریش من فێرم کردی
دڵداریش تۆ فێرت کردم
دڵدارەکەم

١٩٧٢/١/٢٢ بەغدا

دڵبەرزی دڵداری

دڵدارەکەم
لە شارێکدا کە هەموو شاعیرەکانی فرمێسکێکن
بەسەر گۆنای هەڵقرچاوی پردەکاندا دێنە خوارێ
هەمووساڵێك
سەد بووکە بارانە دەکەن
تا بارانیان لێ بباریێ
لە شارێکدا
کە خۆشەویستی سواڵکەرە
سواڵکردنی تێدا تاوانە
بە بەرچاوی پۆلیسی سەر جادەکانەوە
دڵداریت لەگەڵدا دەکەم
دڵدارەکەم

١٩٧٢/١/٢٩ بەغدا

هاوار بەڕووی دەرگاوە

دڵدارەکەم
هەموو خەڵکی دەڵێن گوایە
دڵداریی من لەگەڵ تۆدا
تەنیا مردنی لەدوایە
منیش ئەوەن
سەیری چاوەکانی تۆم کرد
تا چوومە ناو بیلبیلەی چاوەکانتەوە
ئەوەن هانام بۆ دارستانی خەواڵووی
چاوەکەت برد
تا تۆ بوویتە گلێنەی هەردوو چاوەکەم
تا تۆ بوویتە گوللەی خەمی
دەستە چەپە نەبڕاوەکەم
لەبەر دەروازەی بەهەشتی
وەرزەکانتدا
چەند دانیشتم
دەریا دوورەکانی دنیام ژێر کردەوە
عیسام بە کۆرپەیی دیسان
بۆ کۆشی مریەم بردەوە
کۆتری مەرگ
هەزاران جار هات و لەگەڵمدا
تا دەستی شل بوو لە دەرگای

شەفەقی چاوەکانتی دا
لە سینگمدا هێلانەشی کرد
چەند پێکەوە هاوارمان کرد
دەسا دەرگا بکەرەوە
تا پێکەوە بووینە گریان
شیعرەکانم
لە سنووری ونکراوی مەمکەکانت
بە تاوانی پەڕینەوە
لە بەندیخانە توندکران
وشەکانم
لە مەداری خۆیان دەرچوون
وەکو ئەستێرە داگیرسان
دڵدارەکان
سەیرێکی ئاسمانی شەویان کرد
دەستیان کردە پڕمەی گریان

١٩٧٢/٢/٣ بەغدا

لێت دەگەڕێم و دادەگیرسێم

دڵدارەکەم
لەناو ئەشکەوتی دەماری لەشی ساڵانی مێژوودا
گەڕام گەڕام بۆ سێبەرێك یان شوێن پێیەك
بە دوای تۆدا چاوەکانم کردە هەڵۆ
بەسەر ڕێگا چڕەکانی سەدەی بیستەمدا گەڕام
هەواڵی تۆم لە خەنجەرەکەی دەستی زین
لە لاشەی مردووی مەم پرسی
تا کڕنۆشم بردە بەردەم هەزاران سکی برسی
شیعرەکانم کردە خۆراکی منداڵی ناو بێشکە سووتێندراوەکان
وشەکانم کردە پێشمەرگە و هانم دان
بە پەلکەکانی سەر شانتدا سەرکەونە بان
کە گەیشتنە ڕوانگەی چاوەکانی تۆ هەموو کوژران

١٩٧٢/٣/١ بەغدا

هێلانەکەت جێ نەهێڵیت

دڵدارەکەم
سەنگەرێکم لەناو دڵمدا
بۆ چاوەکانت لێداوە
بۆ بە چۆڵی جێی دەهێڵی
بەهەشتێکم لە جیهانی شیعرەکانمدا بنیات ناوە
بۆچی بە چرنووك دەیکێڵی
کە منداڵ بووم
تۆ فێری دڵداریت کردم
ئێستاکە بۆ بەجێم دێڵی
دڵدارەکەم

١٩٧٢/٣/١٨ بەغدا

تەلیسمێکی شکاو

دڵدارەکەم
لە سێبەری چاوەکانتدا
خەمی دوای مردنی ژان دارکم نۆش دەکرد
لە دارستانی پۆلیڤیای قژی تۆدا
چەندین شەو تاکو بەیانی
ئاگرم بۆ شەوی نەخەوتن خۆش دەکرد
بەڵام گیانی گیانان
تا ئەو کاتەی
لە پەنجەرەی گەردوونەوە
نامەی دڵداریت بۆم هانی
نەمدەزانی
کاتێ کە ماچی ئاگری ئاسۆی لێوەکانت دەکەم
کاتێك هانا
بۆ مەرگی باوەشت دەبەم
چاوی پڕ قینت دادەخەی
نەمدەزانی کاتێك دڵم
لەو دیو شوورەی
شارە بێ دەروازەکانەوە
خۆی هەڵدەدا
لەبەر پێتدا دەکەوێتە باڵەفڕێ
دەستی بەزەیی بۆ دەبەی

دڵدارەکەم
کاتێ ڕقی چاوەکانت
بەسەر شاری نەهامەتیدا ببارێنیت
لەسەر ڕێگای بەرەوژووری بێ سنوورمدا
هەزار پشکۆی چڵە زەیتوون
بە ناوچەوانمەوە دەبەیت

بەغدا ١٩٧٣/٢/٢

چاوەکانی تۆ نەورۆزن

دڵدارەکەم
بەفری زستان
لەسەر لێو و مەچەك و چاوی هەژاران توایەوە
ڕەشەبای ڕێگای نەهاتی
گڕی سووری ڕێگاکانی بەجێهێشت
بە گەرووی تاریکە شەوی دوێنێماندا کشایەوە
بەڵام هێشتا چاوانی تۆ
ئاوڕێکیان بەلای چەپدا نەدایەوە
هەموو نێرگز و گوڵاڵەی ئەم وەرزەمان
لەلای چەپی ڕێگا و ڕووبارەکانەوە چاو هەڵدێنن
هەموو گوڵاڵە و نێرگزی وەرزەکانی داهاتووشمان
لەلای چەپی ڕووبار و ڕێگاکانەوە سەر دەردێنن

١٩٧٢/٢/٢٨ بەغدا

میهرەجانی خەم

دڵدارەکەم
شۆڕش پەڕەسێلکەیەکی پێنج وەرزەیە
لە بنمیچەی گشت دەروونێکی ڕووناکدا
لانە دەکات
شۆڕش لە خوێنماندا دەژی
شۆڕش کۆترێکی سوورە
نامەکانمان
بۆ ئەوپەڕی دنیا دەبات
لەگەڵ هەڵچوونی ئاگری زەماوەندی ئەم جەژنەدا
بۆ چاوەکانت دەگەڕام
چاوەکانت لە میهرەجانی دڵمدا لێم ون ببوو
چاوەکانتم لە میهرەجانی دڵمدا دۆزییەوە
چاوەکانتم لە میهرەجانی دڵمدا حەشاردابوو
دڵدارەکەم

١٩٧٢/٨/١٦ بەغدا

جەژنانەی من

دڵدارەکەم
بۆ جەژنانە
لە چاوی ژیان و مانت
من تەنیا ماچێکم دەوێ
بەبێ ماچی چاوەکانت
جەژنانەی من برینێکە
لەودیو دەرگای دەروونمەوە
ڕاوەستاوە
بەبێ ماچی چاوەکانت
نەورۆز لەناو دڵی مندا
سەربڕاوە
دڵدارەکەم

١٩٧٣/٣/٣ بەغدا

خۆرنەدیدە

دڵدارەکەم
تەنیا منم
لە شەوێکی وا درێژدا
تا یەك بە یەك ئەستێرە هەڵواسراوەکان
لە خوێنی شەفەقی دڵیاندا دەگەوزێن
چاوەڕوانی دەرکەوتنی چاوە خومارەکانت دەکەم
تەنیا منم لە شەوێکی وا درێژدا
چاوی بێداری
بە سینەی خۆرنەدیدەتەوە هەڵدەخەم
من جۆگاتم
بەسەر شوورەی شارەکەتدا
هەزاران نامەی
دڵداری دێنم و دەبەم
من بێستوونی پەیمانەکانتم خستووەتە
دڵی گەردوونی خەمەوە
بە شمشێری دوودەمەوە
بە درێژایی شەوێکی ئاوەها درێژدا
لەگەڵ ئەژدیهای حەوت سەری
نائومێدیدا شەڕ دەکەم
دڵدارەکەم

بەغدا ١٩٧٣/٣/٢٨

ئەژدیها و ئاو

دڵدارەکەم
دەڵێن نۆرە هاتووەتە سەر من و دەبێت
ئەمشەو تۆ بە دیاری ببەم
تەنیا تۆم هەی
با شار لەناو هەرا و زەنادا بخنکێت
با منداڵان
تینوویتی لە مەمکی دایکیان بخۆنەوە
با پیاوە ماقووڵانی شار
هەر بیڵێن و بیڵێنەوە
تەنیا تۆم هەی
بە درێژایی هەزاران شەوی وا درێژ
چاوەڕوانی
یەکەم هەنگاوی تۆ دەکەم
هەر بە تەنیا کۆشکی تەلیسمبەندی ئەمشەو بەجێ بێڵە
هەر تەنیا بۆ تاکە جارێك
بە بۆمبای چاوە جوانەکەت
دەروونی تاوان بکێڵە
بەدرێژایی هەزاران شەوی وا درێژ
تا ڕۆژ هەڵدێت ماچت دەکەم
تەنیا تۆم هەی
دڵدارەکەم

ئەو شەوەش کۆتایی هات و بە دوایدا شەوێکی ئێجگار درێژتر
ڕووی گەردوونی داگرتەوە
چاوە هەڵخراوەکانی دامێنی خەونی بوونی گرتەوە
خەون لەبەر دەروازەی دڵیدا سەربڕابوو
دڵدارەکەم
من بووم ڕێگای کاکێشانی شەوەکانم
بۆت دەنەخشان
من بووم دەریا شینەکانم
بە خوێنی شیعر سوور دەکرد
من بووم نامەی دڵدرانم
بۆ هەر هەموو قوژبنێکی دنیا دەبرد
من بووم خشتەزێڕی ژێر سەری منداڵە هەژارەکانی
سەر شۆستەی گشت بەندەرەکان
من بووم باران پەڵەی یەکەم وەرزی گریانی قەڵەمم
بۆ تۆ باران
من بووم
ئەم وت تەنیا هەر تۆم هەیە
تەنیا تۆ هەی
تەنیا تۆم هەی
دڵدارەکەم

١٩٧٣/٥/١ بەغدا

ڕێی کاکێشان

دڵدارەکەم
چاوانی وەنەوزی ڕێگای
پڕ ئەشکەنجەی وشەکانم
بڕیوەتە خۆرێکی لە خوێن دروستبوو
خۆرێکە وا بە ناوچەوانی تۆوەیە
دڵۆپ دڵۆپ
دەڕژێتە جێی ماچەکانم
کە ڕێگاکان بەرەو خوار بن
کە ڕێگاکان
قەرزی کۆنبووی سەدان بەهار بن
من گشت بەهار و پایزێك
من گشت پایز و بەهارێك
ڕێی کاکێشان
ڕێگای سیمبەندی کێوی خوێن
ڕێگای لە سێدارەدانی هەزاران بەڵێن
دەگرمەبەر
کاتێك زەنگی کاروانی شەو
لە ڕێگای خۆیان بێزار بن
من لە جێی گشت
مەنزڵگا و کۆنە هەوارێك
ڕێگاکەی تۆ

ڕێی کاکێشان دەگرمە بەر
دڵدارەکەم
لەسەر سینگی گەرمی تۆدا
پشکۆی ئاڵ ئاڵم داناوە
کڕێوەی ئەم شەومان دیارە
سەدەی سەهۆڵبەندانێکی وا لە دواوە
بمگرە سینگی خۆتەوە
تەنیا تۆم هەی
دڵدارەکەم

١٩٧٣/٥/٢٥ بەغدا

وێنەی سوارێکی سوورپۆش

دڵدارەکەم
دنیا گڕە و چەشتەنگاوە
دڵی منیش گۆمێکی لێڵ و شڵەقاوە
وێنەکەی تۆی
تێدا دەشێوێت و وەکو
خوێنی دڵدارە نەناسراوەکان
دەیداتە ئەم لا و ئەو لاوە
دڵداریی من خوێنی خۆرە
بەسەر گۆنا و لێو و مەمەکانی تۆدا
دەڕژێتە خوار
چنگی گڕی ئەستێرەیە
لەژێر سوخمەی سووری خەمەکانی تۆدا دەخەوێت
چەند بانگی کەن نایەتە خوار

١٩٧٥/٦/١٦ بەغدا

دوورگە و ڕاوەماسی

دڵدارەکەم
تۆ خەونیت و هەموو شەوێك تا بەیانی
دەتخۆمەوە
بەڵام کاتێ کە خۆر هەڵدێت
بە تینووێتی
بەرەو دوورگەی ڕاوەماسی دەڕۆمەوە
تۆ دوورگەی خەمیت و منیش
دەریاوانێکی بێ کەشتی
نە دەمەوێ و نە دەشتوانم
خۆم لە باوەشی خەمی تۆ
ڕزگار بکەم

١٩٧٥/٧/١ بەغدا

کۆشکی گیان

دڵدارەکەم
گیانی گیانان
کۆشی کۆتایی منیت و کاتێك
کە لێت دوورکەومەوە
نازانم چۆن باست بکەم
دڵدارەکەم دڵداری خۆڵ و ئاگر و با و ئاو

١٩٧٥/٧/٣ بەغدا

ئەگەرەکان

دڵدارەکەم
ئەگەر ون بم و بمدۆزنەوە
بەسەر هەموو
ئافرەتە نازدارەکانی دنیادا دابەشم بکەن
ئەگەر لە لەشمدا بخنکێم و ماسییەکان
لەتە گۆشتەکانم قووت دەن
ئەگەر ئەستێرەکانی ئاسمان
لە لێواری
برینەکانمدا شین بن
هەتاو لە باوەشی گەرمی بەهارەیدا
تێر تێر بمتوێنێتەوە
ئەگەر شەوەکان یەك لە دوای یەك
بملاوێننەوە و تا بەیان
هەر ماچم کەن
هەرگیز تاسەی ماچی چاوە شیرینەکەی
تۆم لە دڵدا ناشکێت
ئەگەر بێتو هەموو بارانی وەرزەکانیان
بەسەر ڕوومدا ببارێنن
ئەگەر کانییەك بم و هەموو باڵندەکان
گشت ئێوارە و بەیانیانێك
تێر تێرم لێ بخۆنەوە

ئەگەر ڕێبوارە ماندووە بێ مەنزڵگاکان
تۆزی خەم و برسێتیی ڕێگای نەهاتیان
لە لێوارمدا بشۆنەوە
هێشتاکە هەر توێژاڵی تینوویێتیی لێوم
بۆ کانیی لێوەکانی تۆ ناوەرێت

بەغدا ١٩٧٥/٧/٢٨

بارخستنی شەو

دڵدارەکەم
لە دوورگەی دەروونی مندا
شەو باری خستووە و هەرگیز
خۆر هەڵنایەت
شەو کشی دێت و هەر چەندە
ڕای بکێشیت
هەرگیز کۆتایی پێ نایات
تۆش مەستیت
خەونی هەزار ساڵەت لێ کەوتووە
منیش هەرچەند دەکەم
تەنیا وشەیەکت بەسەر لێودا دانایات

١٩٧٥/٨/١ بەغدا

چرایەکی کز

دڵدارەکەم
من بە سەرخۆشیش هێشتا هەر
گیای ڕواوی ناوخۆڵەکەتم خۆشم دەوێی
دەزانم تۆ بۆ من نیت
هێشتاکە هەر کانی و ئاواتم خۆشم دەوێی
دەزانم تۆ بۆ کەس نیت
بۆ هیچ کەس
هیچ کەسێك نابیت
بەڵام من هەر خۆشم دەوێی
دڵدارەکەم

١٩٧٥/٨/٧ بەغدا

ئەستێرەیەکی خەمناک

دڵدارەکەم
دەپرسن من چیم و بە چی دەبم
من ئاگری جەرگ و هەناوم و لە وەتەی هەم
هەر دەسووتێم
پیاوە ماندووەکانی
سەر دڵی ئەم ئەستێرە بۆرە
دەماری گرژی مێشکیان
بە دووکەڵم زاخاو دەدەن
منیش هەرگیز
لە خۆم زیاتر هیچی ترم پێ ناسووتێت
من ئەستێرەیەکی تەنیام
هەموو شەوێ تا ڕۆژ هەڵدێت
لە دەستی جیهان ڕادەکەم
سبەینێ کە چاو هەڵدێنم
لە سەرەتای ڕێگاکەی دوێنێکەی خۆمدا داندراومەتەوە

١٩٧٥/٨/٨ بەغدا

سیزیف سەیری مەرگ ناکات

دڵدارەکەم
من مرۆڤم
حەز لە دڵداری و خواردنەوە و مەرگ دەکەم
سیزیفێکم
تاکو مەرگ
بەو چاوە کاڵانەیەوە
چاوەڕێی گەڕانەوەم بێت
دڵداری لەگەڵ دەریادا
دڵداری لەگەڵ جۆگادا
هەرگیز ناکەم

١٩٧٥/٨/١٨ بەغدا

ڕۆژەکانی سیزیف

دڵدارەکەم
من سیزیفێکم گشت ڕۆژێك
بە پێپلیکانەی شکاوی

تیشکی گەردگرتووی هەتاودا
بەرەو لای تۆ سەر دەکەوم
لەگەڵ ئاوابوونی خۆردا
پێپلیکانە دەڕووخێت
منیش لە جێگاکەی دوێنێ شەوی خۆمدا
بە تەنیا بێ تۆ دەخەوم
خەوێك هەموو دنیا دێتە خەونم

١٩٧٥/٨/٢٢ بەغدا

سووتان لە شەودا ڕووناکی هەیە

دڵدارەکەم
شەو سێ بەشی ڕۆیشتووە
هەموو شەوێکیش هەر شیعر
بۆ ڕەنگاوڕەنگی چاوانی تۆ دەڵێم
سبەی کە ڕۆژ دەبێتەوە
خۆشم و شیعرەکانیشم
بەدەستی خۆت دەسووتێندرێم و دەسووتێم

١٩٧٥/٨/٢٨ بەغدا

ئاوێنەیەکی شکاو

دڵدارەکەم
ئەرمونیانی زۆر ئەرمونیانی بەڵام ئاخ
قژت لەبەر بیلبیلەی چاومدا نەبێت
لەبەر هیچ ئاوێنەیەکی
ئەم جیهانەدا دانایات
چاوەکانی منیش هەرگیز
لەبەردەم ڕووناکی تۆدا
هەڵنەهاتووە و هەڵنایات
ئەستێرەی بەرەبەیانی
تا کرێکارە ماندووەکان
ئەنوون تۆ چاوت هەڵنایات

١٩٧٥/٩/٣ بەغدا

خەم زەڕنەقووتەی ناو دڵمە

دڵدارەکەم
بۆ نایەیتە ناو ڕووناکی پەنجەرەکەم
تاوەکو لە ژوورەکەمدا
چی خەم هەیە دەری بکەم
خەم لەلای من چەند دەریکەی
هەرگیز کۆتایی هەر نایات
خەم لە دڵمدا هێلانەی کردووە ئاخر
ئازانم چۆن دەری بکەم
من ئەشقی تۆم و باڵندەی ڕەنگاوڕەنگی خەم
ئەشقی چاوەکانی منە
ئەگەر لە دڵی مندا نەبێت
وەك ئەوساکەی تۆم نەدەناسی
خەم ئەوها سەرگەردان دەبێت

١٩٧٥/٩/٢٨ بەغدا

پایزە بارانە

دڵدارەکەم
خۆشم دەوێی
خۆشم دەوێیت و تینووێتیم
لە باوەشی تۆدا نەبێت
هەرگیز ناشکێت
خۆشم دەوێیت و دەشزانم
چەند زەویی وشکی پایزان
تاسەی دڵۆپێکی پاکی باران دەکات
سەد ئەوەندە
دڵۆپ بە تاسەوە هانا
بۆ شەقاری سینگی وشکی زەوی دەبات
خۆشم دەوێیت و دەشزانم
خۆشەویستی تەنیا گوڵێکە پڕ ڕوخساری گەرم و نیان
لە دڵی خودادا بە ئاوی
ئەوەل بارانی ساڵ ئاودراوە
خۆشەویستی منداڵێکە
دەریا لە چاوەکانیدا
بەیانیان ئاو دەخواتەوە

١٩٧٥/١٠/١٠ بەغدا

تێکەڵبوون و جیابوونەوە

دڵدارەکەم
کاتێك کە من بە تۆ بگەم
گشت خاڵەکان بەهێڵ دەگەن
خۆشەویستیم
ئەو هێڵەیە
کە مەمکی زەوی
بە سینگی ئاسمانەوە دەنووسێنێت
لێکیشیان جیا دەکاتەوە
کە تاریکی شەو و تیشکی
خۆری هەڵاتووی ئاسمانی بەرەبەیان
تێکەڵاوی یەکتر دەکات
لێکیشیان جیا دەکاتەوە
کە خەون بە درەختی سەر ئەم زەمینەوە
دەبەستێت و لێکیشیان جیا دەکاتەوە
خۆشەویستیم ئەو هێڵەیە
کە هەموو شتێك پێکەوە
دەبەستێت و لێکیشیان جیا دەکاتەوە

بەغدا ١٩٧٥/١٠/٢٨

کۆتایی و گەڕانەوە

دڵدارەکەم
تۆ شەویت و من ئەستێرە و بزەی نەرمی بەربەیانم
تۆ گوللەیت و لەناو دڵمدا
جێگای خۆتت کردووەتەوە
تۆ مەرگیت و بۆ کوێ بڕۆم
هەرگیز لێم جیا نابیتەوە
تۆ هێزی بوونی و هەموو ڕۆژێکی تازە
لەگەڵ چایەی بەیانیاندا دەتخۆمەوە
تۆ ئەو ڕێیەی
کە پێیدا هاتم و پێیدا دەگەڕێمەوە
دڵدارەکەم

١٩٧٥/١١/٣ بەغدا

بەشی دووەم

گڕی ئاڵی ئاتەشگەدە

١

ئەی پێشمەرگەی ڕێگای وشکی نادیاری
ئەی خنکێندراو
لە گۆمی خوێنی پڕ گریەی
شەوی زاوا و بووکێنیدا
پاش تەمەنێکی دڵداری
چاوەکانت
دوو بۆمبایە
بە دوای گڕی ئاتەشگەدەی
زەردەشتەکەی کوردستاندا
بەبێ وچان هەر دەگەڕێت
دەستەکانت
هێز و ویستی پاڵەوانیەتی تێدا جماوە
بە دوای عیسای
بیستەم سەدەی تێکۆشاندا
جەرگی شەیتان
هەڵدەدڕێ

٢

بەڵێ برام
برای ناو سروودەکانم
لە یاخیبوون و شۆڕش و لە مردندا
خوێنی ڕژاوی کوردستان
دەکەیتە ملوانکەی دیاری
بۆ سینگی سەوزی شاخەکان

٣

لە یاخیبوون و شۆڕش و مەرگدا
دەم دەنێیتە دەمی
شارەکەی خۆمان
دەم دەنێیتە گۆی
مەمکە گەرمەکەی
سەر سینگی ئاسمان
یاخی لە خۆری بێ ناونیشانی
درۆی ئەم شارە
شۆڕش لە دژی مێشکی بێ گیانی
تەلیسمبەندی
دوای ئەم ئازارە
مردن لە ڕێگای
نەورۆزێکی مەست و خومار
بۆ ئەم شار و بەهارە

١٩٧١/٩/٦ بەغدا

داگیرسانی من

کاتێك باوکم
لە جێگای نان دەریای خەمی بۆ دەهێناین
کاتێك دایکم
فرمێسکی ڕەشی قەرز دەکرد لە هاوسێکان
بە کڵپەی ژانێکی خوێنین
من داگیرسام
کاتێك شاباڵی کۆترەکەی نووح پێخەمبەر
ماندوو ببوو
بەدوای لووتکەی چیای جوودیدا دەگەڕا
بۆ ڕزگاربوونی حام و سام
کاتێك کەشتییە پڕەکەی
لە تۆفانی نەفرەتی خودادا خۆی خنکاند
من بەڕێوە
بۆ ماچێکی سەر لێوانی خۆر دەگەڕام
کاتێك گلگامێش لە لێوی دەریای مەرگدا
هەڵتووتابوو
بۆ ژیانی لەدەستچووی خۆی
وای دەکورکان
من بە باڵای ئەژدیهای ناو گەردەلوولدا
بەرەو ئاسمان هەڵدەکشام
کاتێك دەروێشەکانی شار

تەنەکەی بۆشیان لێدەدا
بۆ مانگگیران
من لەگەڵ فریشتەی مەرگدا
بە چەکی براکانمەوە
برا کوژراوەکانمەوە
کردمە زۆران
لە کاتێکدا پێشمەرگەکان
لە سەنگەری نۆ ساڵی ئازارکێشاندا
لە جێی فرمێسك
گوللەی خوێنینیان دەباراند
لە کاتێکدا خوداوەندی شۆڕش و ئاگر
بۆ یەکەم جار
بە هەردوو چاوەکانیەوە بووە گریان
دارتێلەکانی شەقامە ڕووخاوەکان
گڵۆپی سەوزیان هەڵدەکرد
بۆ کوێرەکان
کاتێك کە من لە دایك بووم
دارتێلەکان هێشتا لە خەو هەڵنەستابوون
دڵدارەکان لە یەکتری نەتۆرابوون
وتیان لە شاری گریاندا زەماوەندە
منیش هاتم دڵۆپێکی شەکراوی ڕەش
لە مارەییی دەزگیرانە داگیرکراوەکەی خۆمدا بخۆمەوە
منیش هاتم خوێنەکەی خۆم

لەناو سووتووی ئاگری دامرکێندراوی
ڕەنگ و بۆمدا بخۆمەوە
هاتم ئیتر نەڕۆمەوە
سینگ و مەمانی ئەم شارە
هێشتا جێگای دەستی منی پێوە دیارە
قژی سووری کیژۆڵەکەی باوەگوڕگوڕ
لە شەقاری گۆڕی هەزار ساڵەیەوە
دێتە دەرێ
دەست و پەنجەی شاعیرێکی لێمان دەوێ
تا بەیانی قژی بۆ بەشانە بکات و نەخەوێ
کیژۆڵەکەی باوەگوڕگوڕ
دڵدارێکم بێ دەزگیران
کۆڵان و دیوارەکانی شارەکەمان
ئەلبووم و یادگارنامەیە
بۆ ژیانی داهاتوومان
دڵدارێکم بێ دەزگیران
بەدرێژیی شەقامەکانی ناو دڵمدا
هەنگاو دەنێم
بە قووڵاییی کارێزەکانی مێشکمدا
بۆ دیارییەك بۆ دڵدارە زەوتکراوەکەم دەگەڕێم
کاروانەکەی شۆڕشی شاربەدەرکراو
مەنزڵگای شەوگاری جێهێشت
بەڵام هێشتا

بۆ دیارییەك بۆ دڵدارەکەم دەگەڕێم
گەڕام ئەنجام
سەرسام ڕامام
ئەشکەوتەکانی کوردستان هەمووی گەڕام
سەنگەرەکانی پێشمەرگە کوژراوەکان هەمووی گەڕام
سەرسینگی چیا بەرزەکان
دارستانە بێ وەرزەکان هەمووی گەڕام
تەنیا سروودێکم هێنا
ئاوازەکەی لە خەم و ئازار و نەورۆز یاخی دەبێت
هاوار دەکات
هێشتا گۆڕی شەهیدەکانی کوردستان
لێوی بەخوێن سوورکراوی
چاوەڕوانی ماچی دەمی تفەنگێکە
چاوەڕوانی تەقینەوەی گوللەیەکە
چاوەڕوانی ڕەهێڵەیەکی ئاگرە بیشواتەوە
چاوەڕوانی ئاوازەکەی جارانمانە
بۆ کۆشی خۆی بیباتەوە
بڕنەوەکان
بۆ تاکە گوللەیەك دەگرین
دەگرین بۆ دەست و مەچەکی خاوەنەکانی جارانیان
خۆزگا گوللەیەك بوومایە
لێوی وشکی تفەنگێکم تەڕکردایە
باوەگوڕگوڕ

بۆ لای من هاتووە بۆ گڕ
خۆزگا چیلکەیەك بوومایە
گڕم لە خۆم بەربدایە
تێنوویێتیی باوەگوڕگوڕم بشکاندبووایە
چاوەکانم دوو کۆتری باڵ نەخشینن
هێلانەکەیان ڕووخاوە
ئەو نامەیەی بۆ یارەکەمم ناردبوو
هێشتا هەر لەلایان ماوە

١٩٧٢/٢/١٢ بەغدا

پەنجەرەیەکی خۆرنشینی

پاش سیانزە ساڵ بیرچوونەوە
بێ ئەوەی کۆڵانەکەتان
یان دەرگا و بەرماڵەکەتان
بەبەر چاومدا ڕاببوێرێت
بێ ئەوەی پەنجەرەکەتان
بۆنێکی سینەی کاڵی تۆم
بۆ بنێرێت
بێ ئەوەی ناوە خۆشەکەت
بۆ جارێکیش بەر گوێم کەوێت
بێ ئەوەی بێیتەوە یادم
لە خەیاڵێك یان خەونێکدا
پاش سیانزە ساڵ بە دواوە
وا تازە لە بۆشایی شەودا
چاڵیی گۆناکەت جێ دێڵی
تامی لێوە ساکارەکەی منداڵیتیم
بە گەرمی و شیرینی جاران
لەگەڵ هەناسەی بەیاندا
وەکو باران
بەسەر لێوی هەڵقرچاومدا دەبارێنی
لەرەی سینە تازە پێگەیشتووەکەتم
پاش سیانزە ساڵ بۆ دەهێنی

ماچی ئەو دوو لێوەی جاران
کە بە نەرمونیانی ماچیانم دەکرد
تازە دەیهێنێتەوە خەونم
تامی ماچی کۆرپە کچێك
کە زۆر لەوەی جاران بچێت
ماچی گۆنا و چەناگەی چاڵ
بۆنی مەمەی سەر سینەی کاڵ
پاش سیانزە ساڵ
لەگەڵ شوێنپێی کۆچی شەودا
بەسەر گیانی
بێ بارانی دڵداریمدا دەبارێنێت

١٩٦٨/١١/٢١ کەرکووك

کامی دڵ لە یادگارێکدا

ئەمڕۆ لە تیشکی جوانی ئاشقە نامرادەکان
پەیکەری لاویم دەتراشم
لە نیگاری
وەك بەهاری
پڕ ڕەنگیان
بادەی دوێنێی ورد و خاشم
پڕ دەکەمەوە دیسان
پێکی گەنجێتیم
هەتا میوانم بێ نیسان
منی هوزار
گڕی جوانیت چووەتە خوێنم
هەزار بەهار
بۆت دەخوێنم
بۆ یادگار
خرپە و تەزووی قووڵایی دڵ
قوڵپ دەدا بە گەرمیی نیگات
چاو داخستنی بە شەرمت
بە گوشینی دەستی وەکو دڵی نەرمت
هۆشم خۆشم ئاوا دەکات
کاتێك کیژۆڵەی شەو بە نازەوە
دەست دەخاتە دەست خۆری چاوەڕوان

سرووشت بە لێوی پڕ ئاوازەوە
بە نەوای بەهار
دەیانباتە ناو پەردەی ئاواتی کپی شەوەوە
ئیتر چاوانی تەلیسماویی تۆ
بەدەم خەوەوە
بۆ شەوی مەستیم دەبنە ڕووناکی
هەموو ئەستێرەی شاباشکراوی سەر بووکی سرووشت
ورد بێت یان درشت
لەناو چاوانی
وەکو دوو بادەی مەیی ئاسمانیی
تۆدا دەژمێرم
سکاڵای ژینی نوێم بەبێباکی
دەکەمە بەستەم
بەم دڵە ناسك و مەستەم
بۆ یادگاری
تۆ گوڵاڵە و منیش هوزار
بۆت دەخوێنم
هەزار بەهار
یادگارنامەی ساڵانی ژین
پەڕە پەڕە بدە بەربا
لە دڵی بە برین کێڵراومدا
بە دوو پێی بچووك و ناسك
وەکو ئاسك

به ڕەوتی سووك
به سەر پەنجەی نەرم و جوانت
به سەر پەنجەی گەرم و جوانت
به نازی بووك
زام بشێله تەختی که دڵ
هیوای وەکو خەندەی گەشی سەر لێوانتی
تێدا بچێنه
وەك گوڵاڵەی ئەوەل بەهار و میوەی سەر لك
به شەرابی ئاگرینی سەر گۆنای چاڵ
ئاوی بده تا وەك هوزار
بۆ یادگار
به کامی دڵ بۆت بخوێنم
هەزار بەهار
وەره له گەڵمدا با بڕۆین
وەکو دوو پەپوولەی بەهار
بۆ ئاسمانێك
بۆ جیهانێك
پڕ بێ له گوڵی بۆندار و ئارامی گیان
بۆ ئاسمانێك
شەوانی
ئەستێرەی زیوین پەخش بکات بەسەرماندا

تریفەی مانگ لەبەرماندا
بە کەشتیی پەڵە هەوری خاوی بەفرین
بمانگێڕێت لە سەیرانی
یەکەم مانگی جووتبوونماندا
من شیعرت بۆ دەڵێم و تۆش
وەکو هوزار
بە دەنگی خۆش
بۆم بخوێنە هەزار بەهار
بۆ یادگار
ئەی فریشتە داستانی ژیان
کە هاتیتە دەرگای پەرستگای ڕووناکی پڕژێنم
هەزاران مۆم
هەزار بخوور
هەڵکرا لەسەر ڕێگاکەت
وەك ئەشقی تازەم گەرموگوڕ
تا شایانت بێ جێگاکەت
تۆی میوانە
تەختی یەزدانی جوانییە ئەم وێرانە
خەونی شاعیری گەرم و ڕەنگینت بۆ دەکەمە فەرش
هیوای زێڕین و زیوی فرمێسکی کۆمەڵبووی ساڵان
گشتی بە تاڵان

لەبەردەم پێتدا من دەیانکەم پەرش
نوێژی تازە
بە دەنگێکی ئاسمانییانەی پڕ ئاوازە
منی هوزار
بۆت دەخوێنم
هەزار بەهار
بۆ یادگار

١٩٦٩/٥/٢٥ کەرکووك

خاوبوونەوەی پێڵووی مێژوو

بەسە
پەڕی ڕەنگاوڕەنگی داڕزاوت
هەڵوەرێنە
بە خوێنی خۆری سەربڕاو
لە قرچەقرچی هاویندا
پێستی سوورت بسووتێنە
بە ئاگری
ناو ئاگردانی برینی چەوساوەکان
بەفر و زوقمی
سەر پێڵووی لە خەونی ڕەشدا خنکاوت
بتوێنەوە
بەسە ئیتر
چاوی ژەنگاویت هەڵبێنە
ئەو کێوەی بەفری پێش مێژوو
بەستوویەتی
ئەو کێوەی ژەهری ئەژدیها و لاشەی مردوو گرتوویەتی

هەڵی کەنین
بێڕووخێنین
تا تیشکی دەست و پێ بەستراو
بگاتە دەروازەی جیهان
تێکڕا دەست دەینە بێڵ و پاچ
کوێرە بیرەکان بە جارێك
پڕ کەینەوە
کۆشکە داڕووشاوەکانی
شارەکەمان
بڕمێنین و لە نوێ دروستی کەینەوە

١٩٧٠/٤/٨ بەغدا

لە پێناو خۆرێکی تەنکدا

من و مانگ و ئەستێرەکان
کەوتووینە دوای
ئەو ئاسۆیەی خۆری خنکاند
ئەو ئاسۆیەی چنگ لەسەر شان
ڕاومان دەنێت
ڕاوی دەنێین
ئەو ئاسۆیەی لەوساوەی هەم
هەر وەهایە
هەنگاوێك بەم لاوە نایە
ئەی ئاسۆی خۆڵەمێشینی
سەر گلێنەی چاوی پڕ خەم
ئەو خۆرە ژێر دەستەش بخۆ
بۆ هەر کوێ چووم و هەر چیم وت
وەکو ئەڵقە دەورەی لەشم دە و بمخەرە ناو
تاکو بۆنسۆ
لە بەفری چلەی زستاندا
بتوێتەوە

با نەمێنێت لە نێوان مان و نەماندا
من ئاگری گڕ و کڵپەدارم دەوێ
خۆری تەنك و هێمنم دەوێ
سا وەکو کۆت لە ملمدابە
تا ژەنگ دەگریت و دەڕزێیت
ئەوسا پڕ بە پێ ڕا دەکەم
بۆ ئەو شوێنەی خۆم دەمەوێ

١٩٧٠/٤/١٤ بەغدا

داستانی فریشتەیەک

فریشتەیەکی سەرتاپا لە خوێن
بە ناخی جەرگی شەوی مەییودا
هەر دێت و دەڕوات
نووکی شاباڵە ئاگرینەکانی
بۆ لێوی وشەی
شەفەقی گەشی ڕەنگ ئەرخەوانی
کردووەتە هەوێن
هەنگاوەکانی
کەوتوونە پێشی و دەڕۆن بێ سنوور
شەختەی ڕزیوی ڕێگای شاری دوور
ڕێگای سەرەو ژوور
بەپێ دەشێلێت
خۆری تۆزاوی دەکاتە بۆمبای
وشەی باوەڕ
لە بنتە مەڵێ ڕەشەبای خەست
ئاگری دەدا
دێو و درنجی کەڵەکەکراوی
ناو گۆڕی پیسی مینا ژەنگاوی
دەورەیان داوە
تا هەڵی لووشن هەتا شەو ماوە
کابرا کوێرەکەی بەر دەرگای مزگەوت

ئەو ڕێچکە خزەی پێ نیشان دەدات
کە وشەکانی زەردەشتی لێ کەوت
بەڵام فریشتەی
گۆشەکراوی شۆڕشگێڕێتی
بتی کرمۆڵی ژەنگ لەبەر کردووی
کۆنە پەرستگای باپیرەی مردووی
چاو هەڵدەکۆڵێت
تاکو ئەو شەوقە دروستکراوە
دەربهێنێ
کە لەناو چاوانیدا خۆی مەڵاس داوە
داخی کوشتنی کۆرپەکەی مەزدەی
پێ دەربهێنێت
شوورەی ناسۆری شەو بسووتێنێت
بت و بتخانە دابڕووخێنێت
چونکە بە تەنیا هەر خودایەك هەیە
بڕوایەك هەیە
فریشتەی بەخت و بەخشندە
بەڵێنی داوە
ئەو ڕێگاوبانە بپێچێتەوە
ئەوساکە بەرەو ئاسمانەکەی خۆی
بگەڕێتەوە
داستانەکەشی لە لاڕێگادا
سەوز دەبێتەوە

هەرچی منداڵێك شەوی لێ داهات
لەبەر خۆیەوە دەیخوێنێتەوە
دەڵێ جاران
جارانی زوو
هەزاران ساڵ بەر لە مێژوو
پێخەمبەرێك هەبوو دەیوت
ئەو خوداوەندەی دروستت کرد
ئەگەر هات و مرد
بیکە بە پرد

١٩٧٠/٨/٣ بەغدا

گەشتێک بە لێواری تینووی مەرگدا

بە ئاو لەسەر گڕەی هاوین
نووسیم من هەم
هەزار من هەم لەودیو سنووری دوێنێوە
بە چەشنی تەم
ڕەش و ئاڵۆز وەك خەونبینین
تێکەڵ بە تۆزی پێکەنین
با هاوردی
بە دەنگێکی لینجی تاریك
یەك لە دوای یەك
پێیان وتم وا تۆش مردی
دەماری ناو لەشم هەموو
لێوی بۆ ژیان زۆر تینوو
لەجیاتی خوێن
پڕ زووخاوی مەرگی ڕەش بوو
ئای بۆ گوللەیەك بۆ سینەم
گشت خوێنی ڕەشهەڵگەڕاوی
ڕەگ و ڕیشەی دارِزاوی
جەرگ و دڵم لە ناخەوە
هەڵتەکێنێت

تا قوڕ و لیتاوەکانی
کوندڕە ڕووخاوەکانی
پێرێ و دوێنێ
بە ئاودامانی لەشمەوە بسووتێنێت
ئەوسا بچمە ناو دنیایەکی تازەوە
بێ کۆت و زنجیری زێڕین
بێ پشکۆی ئەشکەوتی برین
بێ فرمێسکی قەتیسماوی
چاوی گرین
لەگەڵ گرمەگرمی هەوردا
لەگەڵ گەردەلوول و بادا
لەگەڵ شنەی
پڕ لە ورشەی
ئاوازی ناخی دەروونمدا
لەگەڵ ملوانەکەی پێچ پێچی
خوار و خێچی
سەر سینەی سەوزی چیادا
لەگەڵ شەپۆلی گزنگی
وەك ئاورنگی

سەر ڕوومەتی گوڵ و گیادا
بێم و بچم
دنیایەك پڕ لە جوانی بێت
دنیایەك پڕ گۆرانی بێت
بۆ هەر کوێ چووم و هەر چیم وت
کەس نەبێت چاوی مۆڕی بت
وەك ژیلەمۆی ناو خۆڵەمێشی نیوە شەو
بە باوەشێنی تاوانی
پیرێژنی چاو پڕ لە جادوو
زەق کاتەوە و بمتۆقێنێت

١٩٧١/١/١ بەغدا

بۆ ئافرەتێکی ڕووخاو

وەرە ژوورەوە لەگەڵمدا
دەرگاکەم خڕ لەسەر داخە
با بە تەنیا
با بە تەنیا هەر بۆ من بێت
جێگاکەت هەر بۆ من ڕاخە
چ ئازارێکم تێدا ماوە
هەموویم لە گیان دەربێنە
بە گوشینێك
تۆڵەی تینوێتیی تەمەنم لێ بسێنە
بە مژینێك
دەزانم تۆش هەر وەکو من
پەروەردەی مەمکی گرینی
تۆش فرمێسکی
تۆش برینی
تۆش وەکو من
وەکو یەزدان
خۆشیی بێهوودە دەفرۆشی
بە لەتێ نان
ژانی درەخت دەچێژی
خۆشی لە تویێ
نوێنی شەودا دەنێژی

تۆ دایەنی گشت شەوێکی
تۆ دڵداری هەموو بێ خۆشەویستێکی
تۆ بۆ شەوی سووری هەموو
ڕێبوارێکی ئەم شەوگارە
مێزی ڕازاوەیت و پێکی
خۆزگا بارانێك بوومایە
بڕژابوومایە بەسەر تۆدا
بڕژابوومایە بەسەر ناوتدا
بەسەر قژی ئاڵۆزاوتدا
بەسەر پێتدا
بەسەر ئازاری ناو جێتدا
بەسەر دەست و دەموچاوتدا
بەسەر دامێنی سووتاوتدا
خۆزگا کراسێ بوومایە
گاز و نوقورچی ئەم شارەم
لەسەر لەشت نەهێشتابووایە
خۆزگا هەزار و یەك خۆزگا
تاکە کڵپەیەك بوومایە
بۆ سووتانی هەموو گوناهێکی لەشت
بۆ داگیرساندنی مۆمی
پاشماوەی تەمەنی ڕەشت

١٩٧١/٢/٧ بەغدا

یاخیبوونی شیعرێکی نەفرەت لێکراو

ناودارەکانی شارەکەم
زیندانەوانانی دڵی دڵدارەکەم
لە داخ ئێوە
ڕۆژی هەزار
وشەی ئازار
لەناو دڵمدا دادەکوترێت
ڕۆژی هەزار
جووتە دڵدار
لە چوار مێخەی دەروونی سووری من دەدرێت
ڕۆژی هەزار
چاوی بێدار
بە نینۆکی کڕنۆشبردن کوێر دەکرێت
ڕاوکەری ناو گۆمی لێخن
هەموو ڕۆژێ هەزار باڵدار
لە بەهاری گیانی مندا دەخنکێنێت
شەمشەمەکوێرەکەی دوێنێ
ڕۆژی هەزار
پەپوولەی ئاواتی شیرین
دەتارێنێت
هەموو ڕۆژێك داری ئازار
سەد گۆپکەی خەمم بۆ دەگرێت

لە ڕۆژێکدا هەزاران جار
شیعرەکانم لە بەیاری بێدەنگیدا
گۆڕ دەکرێت
کەی بێ باران
بارانێکی ڕاستەقینە
بەر لە ئاسمانی شین بگرێت

١٩٧١/٥/١٦ بەغدا

ژیان لەگەڵ گیڤارادا

لەگەڵتدا دەژین
لەگەڵتدا ڕێگای هات و نەهات دەگرین
لەگەڵتدا شەوی پایزان دەبڕین
لەگەڵتدا مەمکی ئازار دەمژین
لەگەڵتدا بەدڵ فرمێسك دەڕێژین
لەگەڵتدا دەژین
لەگەڵتدا چاوی پڕ لە دڵداری
دەبڕینە چاوی کچی خۆری سوور
لەگەڵتدا لێوی تینووی بەختیاری
دەنێینە کانیی بەهارێکی دوور
لەگەڵتدا شەوی بارانی ڕەش و بریسکەی ناسۆر
بە ڕێچکەی خزدا
بەو شوێن پێیەدا کە خوێنی تێ زا
دەڕۆین بەرەو خۆر
لە چاوەکانتدا
هەموو ئەستێرەی ئاواتی مرۆڤ
یەك یەك دەژمێرین
بڕۆ بە تەنیا
ئەوا سێبەری ئاوریشمینی مەرگێکی شیرین
بەرەو ڕوومان دێ
ئێمە ڕاهاتووی شاری بێ دڵان

ئێمە تەزیوی بەر بەفر و باران
بارانی درۆ
کەی کوا دەتوانین بگەینە لای تۆ
کەی کوا دەتوانین
جەرگی ئەم شەوە خەستەی سەر دڵمان
بە دڵۆپێك خوێن دابگیرسێنین
چونکە فریشتەی شۆڕشی خوێنین
لە گۆرانیی سەر زمانی لاڵمان
لە فرمێسکی سووری گریانی تاڵمان
شتێك تێناگات

بەغدا ۱۹۷۱/۱۱/۲۳

شەو و ئەستێرە ژماردن

کاتێك کۆرپەی بەختیاریی دڵ
لە کەناری دەریای ژیندا
یاری دەکات
شەپۆلی بێ ئامانی خەم
شاڵاوی ڕەشی بۆ دێنێت
کاتێك بیری شیعر خودا‌ینم
لە نیوە شەوان بە دواوە
بۆ دوو چاوی وشەیەکی
وەك چاوی تۆ دەگەڕێت
یاساوڵەکانی بەربەیان
دەرگای خۆری لێ دادەخەن
لەو کاتەدا
تەنیا هەر یادگاریی تۆیە
دڵم پشتی پێوە دەدات
تەنیا تیشکی شەوانی دوێنێ و پێرێیە
دڵەکەم هانای بۆ دەبات
شیعرەکانی ئەمشەویشم
لە ئاسمانی بەخشندەی باوەشی تۆدا
ملیۆنەها مانگ و ئەستێرەی ڕەنگینم
بۆ دەژمێرێت
یەك دنیایەك ئاگری ئارەزووی دڵی

پڕ مووچڕکەم بۆ دەنێرێت
دوێنێ و پێرێ
کێ دەزانێت بزەی سەر لێوەکانی تۆ
کەفوکوڵی هەزار بەهارەی خنکاوی
ئارەزووی من
چۆن تێکەڵی یەکتر دەبوون
لافاوی ڕووبارە وشك کردووەکانی تەمەنم
چۆن لەگەڵ نەرمە گیای لەشی
هەرگیز وشك نەبووی تۆدا
تێك هەڵدەچوون
تێنوێتی خەمی تەمەنم
چۆن تێکەڵی پێکە هەمیشە پڕەکەی
لێو و مەم و باڵات دەبوون
وەك باران و زەویی پایز
تێکەڵ دەبوون
هەزارەها درەختی سوور
پاش وشکبوونەوە دیسان
لك و پۆپیان دەکردەوە
لەناو کڵۆبەفری زستانی ساردەوە
سەوز دەبوون
سەر لە نوێ تێهەڵدەچوونەوە
لە تەنووری داخراوی دەروونمدا
هەرچی هەبوو لە تۆ دەچوون

کچی خەیاڵە گەرمەکانم
هەرچی سۆزی جیهان هەیە
چی ئاگری نەورۆزی کوردستان هەیە
وا لەلای تۆن
چی پێکەنین و ژان هەیە
هەرچی نهێنییەکی ناو
تەلیسمبەندی ئەمرۆکەی جیهان هەیە
چی ئارەقی ماندووبوون و کانیاوی کوێستان هەیە
لە دنیادا
چی شیرینی و تاڵییەکی ژیان هەیە
وا لەلای تۆن
بۆیە منیش دەمەوێت ببمە مەلێکی بێ باڵی ناو
دارستانی دامێنی کەژ و کێوی تۆ

١٩٧٢/٢/١١ بەغدا

نامەیەک بۆ ئەوبەری دەریا

خۆشەویستە دێرین و دێرینەکەم
پشکۆی گەشی برین و برینەکەم
من کانییەکی لەسەر پێم
بە ئاگری لێوەکانی تۆ دەتەقێم
خەمی چاوانی هەڵاتووم
وەك گەواڵەیەکی تیزاب
بەسەر هیوای قەتیسماوی چاوی ژاندا
دەبارێنم بەناو دڵی کپی شەودا
بەناو نوێنی بێ خرپەی چاوی خەودا
ئاگری شۆڕش دەڕێژم
بەسەر دڵی نەتەقیوی
تەمەنی مەرگی تووڕەمدا
وا بۆ لای تۆ گوزەر دەکەم
تۆش سینە سەوزەکەی خۆتم
لەبەردەمدا بۆ بکەرەوە
بۆ کۆشی خۆتم بەرە
تاکو منیش بە جامی مەرگی سوورەوە
بۆ ناخی دیوی ئەودیوی
نەتەزیوی
دڵەکەت بێمە ژوورەوە

١٩٧٢/٤/٤ بەغدا

سووڕانەوەی گشت شتەکان

ئەگەر جۆگەکان
لە شەوی خۆشەویستیدا
بەڕووتی تێکەڵ بە لەشی یەکتر نەبن
ڕووبار نابێت
ئەگەر ڕووبارەکانیش خەمی
دڵیان بۆ یەکتر هەڵنەڕێژن
نەڕۆنە ناو نوێنی شینباوی دەریاوە
دەریا چۆڵ و وشك دەمێنێت
ئەگەر دەریاش وەك پەپوولە
باڵ نەگرێت
پۆل پۆل بەرەو ئاسمان نەڕوات
هەور دەستی ناگاتە مەمکی چیاکان
ئەگەر هەوریش حەز
لە شەقاری لەشی وشکی زەوی نەکات
باران نابێت

کانی و جۆگا و ڕووبار نابێت
دەریا نابێت
بازووی هەموو دەریاکانی ئەم جیهانە
ناتوانێت ئاو لە لەشی جۆگەلەیەك یان
کانییەك جیا بکاتەوە
بەڵام کاتێك جۆگەلەیەك
ڕێگای دەریا دەگرێتەبەر
ناوی خۆی بیر دەچێتەوە

١٩٧٣/٦/٣ بەغدا

تێکهەڵکێشراوەکان

ڕەشەبا لەناو ڕیخۆڵەی هەزار مێردی مێشکی مندا
ڕاوی ترسنۆکێك دەنێت
دەرگای ئەشکەوتەکانیشم لێ داخراوە
دیوارەکان لینجن وەکو
ئەو مردووەی نەنێژراوە
هەر هەنگاوێك کە پێم دەینێت
هەزار لاشەی بێ گۆڕم لێ هەڵدەسێنێتە سەرپێ
دەست درێژ دەکەم دەستی خۆی
وەکو بزمار دەچەقێتە ناوچەوانم
دارتێلەکان لەسەر سینگم چۆپی دەکەن
ئەمشەو شەوی زەماوەندە و چاوەکانم
شالاو بۆ بنمیچەی خەونی هەزار ساڵەی
لەشم دەبەن
دەنگی شەبەق لە گوێمدا دەزرنگێتەوە
هەرچەند دەکەم لێی تێناگەم
فەرمانڕەوای گەورەی شارە
خوێنی شاعیرێکی دەوێ

لە مۆزەخانەی گشتیدا شمشێرەکەی
ژان دارکی لێیان دزیوە
ڕەشپۆشەکان سەر پردەکانیان تەنیوە
دەڵێن کێ مەلە دەزانێت
با بەناو ئاوی لێخنی ڕووباردا بپەڕێتەوە
لەو بەرەوە
نان و ئاو و خۆشی ژیانیان پێدەبەخشێت
کاسە سەرە ونبووەکەم
باڵندەکان هێلکەیەکیان تێدا کردبوو
هەزار ساڵ بوو چاوەڕوان بووم هەڵی بێنن
تا بەبێ سەر نەگەڕێمەوە بۆ ناو شار
کە هاتمەوە یاساوڵەکان
دیسان شاربەدەریان کردم
چونکە یاسا ڕێگا نادات
هێلکە لەناو کەللە سەردا هەڵگیردرێت
بەڕێوەبووم
شەمشەمەکوێرەیەك هات و دەمی خستە مێشکمەوە
شوێن پێکانم هەر وەکو قیر
دەنووسان بە ژێر پێمەوە

تا دەهاتم لە خۆم دوورتر دەکەوتمەوە
تا ئێستاکەش هەر هەنگاوێك کە من دەینێم
لە خۆم دوورم دەخاتەوە
بەرەو ناو ئەشکەوتەکانی چیای شەوم دەباتەوە
تا ئێستاکەش هەر دوو دەستم درێژ دەکەم
تا لەو سەری کۆتاییەکانی دنیاوە بە یەکتری دەگەنەوە
بەڵام هەر هەنگاوێك دەینێم
لە بەرزایی هەزار ساڵە ڕێوە
بەرم دەدەنەوە

١٩٧٣/٧/٨ بەغدا

بەشی سێیەم

کۆچێکی بێ سەروشوێن

گەڵایەکی خەمباری دەم
ڕووباری بەفراوی مەرگی
دەڕۆیت و ناگەڕێیتەوە
لە بیابانێکی وشك و برینگی ناولەپی شەودا
کەس ناناسیت و کەس ناتناسێ و بیرم دەکەی
بیرم دەکەیت و بیرت دەکەم و هەر شەوەی
لە قوژبنێکی تاریکی
مەیخانەیەکی بەغدادا
دەخۆمەوە و باست دەکەم
باست دەکەم و دەگریم و دەخۆمەوە
تا لە بیرم دەچێتەوە
لەناو بەفردا
لەبەر زریانی هەناسەی ساردمدا دانیشە و مەڕۆ
لەبەر هەتاوی هاویندا
لەناو گڕی گریانمدا دانیشە و مەڕۆ
تۆ ئەستێرەیەکی کزی
دەست بۆ خۆری
وەڵامی گشت پرسیارەکان درێژ مەکە
ڕێگا خزە
ئەگەر دەشڕۆی جێم مەهێڵە
نێرگزێکم

دەتوانی بمدەی لە یەخەی
بە ئاوی خۆر نەشۆراوت
ئەسپەکەت شارەزا نییە
توێشەبەرەم و بمبەستە پشتی خۆت و جێم مەهێڵە
بمبە لەگەڵ خۆتدا بمبە
بۆ شەو و تاریکیی ڕێگات
چرام و هاودەمی ڕێگام
جێم مەهێڵە
خەم و مەیخانەکان و خۆر
بەجێ دێڵم
بمکە بازیبەند و بمکە قۆڵی خۆت و جێم مەهێڵە
دەڕۆم و دەگەڕێمەوە
هێشتا دەریا
ناتوانێت سەر بەرەو لووتکەکان هەڵگرێت
ناتوانێت دوای
پەڵە هەورێکی پەرەوازە بکەوێت
دەڕۆم لەگەڵ هەوردا دەڕۆم
لەگەڵ باراندا دێمەوە
دەڕۆم لەگەڵ خەمدا دەڕۆم
لەگەڵ گریاندا دێمەوە
گشت هاتنێك ڕۆیشتنەوەیەکی بەدوایە
دەڕۆم لەگەڵ خۆردا دەڕۆم
خۆر جێگای بەرزە

تۆ هێشتا مەلێکی بەرزەفڕ نیت
دەترسم ڕەهێڵەی خەم
ئەم بەهارە
پەڕ و باڵت تەڕ بکات و پەکت بخا و نەتبینمەوە
جێم مەهێڵە
خۆشەویستم ڕووبارێکی بەهارەیە
دڵیشم دەکەمە پاپۆڕ
بۆ لووتکەی کام چیات دەوێ
سەرت دەخەم
جێم مەهێڵە
دڵمت بۆ دەکەمە چەتری
خوێنینی مەمکی شەوگار
لە داباریني ئەستێرە و سەرمای شەوانی سایەقە
دەتپارێزم جێم مەهێڵە
جێم مەهێڵە
بارانم و بۆ هەرکوێ بڕۆیت
دەتوانم لێوی غەریبی و نوێنی تەنیاییت بۆ ئاوڕشێن کەم
جێم مەهێڵە
دەڕۆم و ناگەڕێمەوە
خەمی خۆت بگرە باوەش
بیلاوێنەوە و بیمژە و خۆشت بوێ
خۆشم دەوێ
من خەمی خۆمم خۆش دەوێ

خەم میوانی ئازیزی شەوی پایزە
بە درێژایی گشت شەوەکان
بۆم دەڵێت و بۆی دەڵێم
خەوم نایە و خەوی نایەت
خەم دۆستی شەوە و دڵدارمە
تا بەیانی سەری دەکاتە سەر دڵم
بەڕووتی لەگەڵمدا دەنوێ
خۆشم دەوێ
من خەمی خۆمم
خۆش دەوێ

بەغدا ١٩٧٥/١١/١١

چرۆی بەفر

هۆ لەیلێ لەیلێ لەیلەکەم
تاکە جارێك پێت گەیشتم
نەتهێشت خەمی پەرێزەکانت گوڵچین کەم
نەتهێشت بارانی ئارەزووم
تاوێك بە ئاودڕە نەرمەکانی لەشتدا
شۆڕبێتەوە
لکەکانی مانگ و ئەستێرەت بۆ بگرن
لە لێواری وەرزی زایینی گولێلکی کانیاوێکدا
ماسی هەموو
گڕستانەکانمت لە کۆشی وشکتدا
خەو لێ خست
سەرمت خستە سەر تاشەی بەردەکەی سیزیف و بەجێت هێشتم
جێم دەهێڵی و خەم دەبینم
تا بەفر و سەوزە گیا لەسەر
لەشم شین نەبێت هەڵناستم
خەو دەبینم تا ئەستێرەی خەونەکانم
لە پێڵوومدا گوڵ دەکات
چلوورەی سوورت بۆ دەگرێ
ئەوسا دەبم بە مەزاری پەیمانی پیرۆز و پیران
کیژۆڵەکان دێنە سەرم
مراز دەگرنەوە و منیش

لە باڵاکەت نامراد بووم
لەیلە بێ نازەکەم لەیلێ
ئەوەن خەونم بینی تاکو
هەردووك بووینە دوو ئەستێرە
هەژارەکان
هەموو ساڵێك لەو شەوەدا
تا بەیانی
چاوەڕوانی
لە یەکدانی
ئێمە دەکەن
ئێمەش دوو قۆڵی درەختی ئەستێرەکانین
بەیەك ناگەین
شەو و ڕۆژین
بە دوای یەکدا دەخولێینەوە
بە یەك ناگەین و نامرین
ئەستێرە چاو خومارەکەی
ناو کۆشی ئەسپی ئارەزووی
خۆت دەزانی
هەر کەسێ مەرگی ئاگری
لەناو دڵدا هەڵگرتبێت
خەوی نایات و ناخەوێت
خۆت دەزانی ماسیی گریانم تا وەکو
ترسی وشکبوونی خاسەی لە دڵدا بێت

له داکردنی فرمێسکی خۆی ناکەوێ
یەخەی کانیی
ناو مەمانی
کچۆڵەی خەم بەرنادات و داناکەوێ
خۆت دەزانی
گەواڵەی پەڵە هەورێکی
پایزانە نیم تا وەکو
دابکەم و بڕۆم و نەگەڕێمەوە

١٩٧٦/٣/٢٨ بەغدا

پرۆمیسیۆس سەیری ئاسمان ناکات

لەناو خەمی هێشتا کاڵی ئەم وەرزەدا
دادەنیشم
چاوم لێیە
چۆن دەکرێمە ناڵی سووری
ئەم شەوگارە
دەنرێم بە پێڵاوەکانی هۆلاکۆوە
هیچ دەنگ ناکەم
لەناو وشەی
سەرەتای گشت وشەکاندا
سەر دەخەمە سەر ئەژنۆم
سەیری هیچ لایەکم ناکەم
شەو دێ و دەڕوات
ڕۆژ بە دوایدا
خەو دێ و دەڕوات
خەم بە دوایدا
دێت و ئیتر ناڕواتەوە
سەرم بە دوای خەونەکانیدا
دەڕوات و ناگەڕێتەوە
دەستی ڕاستم
بە دوای سەرمدا دەنێرم

ناگەڕێتەوە
چاوەڕێم
گڕی ئارەزووی بیابان
یاری بە لەشی خاوم دەکات
هیچ دەنگ ناکەم
بێ دەنگ مەبە
لەم شەوە ڕەشەدا سوارێك
ڕەشپۆش و ڕەش
بە ئەسپێکی ڕەشەوە تاوت بۆ دەهێنێت
بێ دەنگ مەبە
ئەگەر بێ دەنگ بیت
شار چۆڵ دەبێت و خۆڵی مردنی بەسەردا دەڕژێت
ئاو ناگاتە ئاسیاوەکان
ئاو ناگاتە لێوی وشکی نازدارەکان
بێ دەنگ مەبە

١٩٧٦/٤/٢١ بەغدا

گشت شتەکان بسڕەرەوە

کچۆڵەی زریانت دیوە
چۆن سوخمە و ژێرکراسەکەی
لەسەر بەفر هەڵدەخات و خۆی دەکوژێت
کاروان مەکە
کاروان مەرگە و مانەوەشت دیسان مەرگە
کاروان مەکە
زەردووی دارستان خوێنەکەت دەفەوتێنێت
لە جێگاکەی خۆتدا کپ بە
تا ئەم خولەش تەواو دەبێت
ئەوساکە دەگەڕێینەوە
دەگەڕێینەوە و منداڵیی
لە پەڵەیەکی ڕووناکدا هەڵدەگرین
گەورەی دەکەین
تا دەبێتە دەریایەك لە گلێنەدا
یان دەبێتە خاڵێك لەناوکی لەزەت
کاروان مەکە چونکە مانگ ئا لەم شەوەدا
خۆی لەسەر درەختی خەمی پەمەیی ڕووت دەکاتەوە
ئەوسا ئێمەش بڕیار دەدەین
بمرین
یاخۆ نەمرین
گشت شتەکان بسڕەرەوە

ئەوسا سەیری خۆت کە بوویتە بە گشت شتێك
تێکەڵی ئاورنگی خەونی بەیانیان دەبیت و دەریا شەق دەبات
دەنگی دڵدارەکەتت بەرگوێ دەکەوێت
لە بازاڕی کۆیلە فرۆشانەوە بانگت لێ دەکات
کاروان مەکە
کاروان مەکە
دەسا ئەی بەنەوشەی سەرسام
با پیس نەبیت بگەڕێرەوە ناو دڵی سەهۆڵبەندان
چونکە گەرما گیان و لەشت بۆگەن دەکات
لە بیریشت نەچێت زەوی خولێکی تریشی ماوە
خەم کۆترێکە گشت ڕۆژێك سێ جار
بە خوێنی بەفرەکە خۆی دەشوات و بەفرەکەش ناتوێتەوە

١٩٧٦/٦/٦ بەغدا

گریان ئاورینگی بەیانە

ئەوە دەستم
ئاوەڕۆی فرمێسکەکانتی تێدا هەڵدڕە
تا بەر نەگرێت بەری مەدە
ئەوە چاوم
بیکە مەیخانەی شەوانەی
گشت ماسییە تینووەکانی
ڕووبارێکی دوورە وڵات و مەگری
ئەوە دڵم
نوێنی گشت دەریاکانی تێدا ڕابخە
بیکە ئاتەشگەدەی خەمی
گشت پیرەکان و مەگری
چاوت لێیە
ئەم ڕێگایە یەك لاییە
کە دەڕۆیت بەجێی دەهێڵی
ئیتر هەرگیز ناتوانی پێیدا بێیتەوە
چاوت لێیە ئەگەر ڕاوەستی
باڵندەیەکیت وەرزەکان
بە تەکتدا گوزەر دەکەن و بەجێت دێڵن

مەگری گریان پەپوولەیەکی ناوەختە
هەناسەی شەوێکی زستان
دەیبات و کەس نایناسێتەوە
مەگری گریان
تریفەی مانگە شەوی سارد
دڵتەنگ دەکات و بە تاریکی دادەنیشیت
مەگری گریان گەواڵەیەکی پایزە
لاشەی غەریبیت دەشوات و بێ دەنگت دەکات
وەرە با من
شوانکارەی خەمەکانت بم
وەرە با من مەلێکی بێ لانە و تاکی
هەوارگەی سینەی جوانت بم
من باڵندەم و ماسی نیم
مرواری و گەوهەرم ناوێت
ئەشقی ئەستێرەکانتم
ئەوە لێوم
نەمامی هەموو ماچەکانتی
تێدا بڕوێنە و تا بەر نەگرێت بەری مەدە

بەڵام مەگری
دەگریت و گریانی گەرمت تێکەڵ بە کەف و بە خوڕەی
تاڤگەی شیعرە ژانگرتووەکانی من دەبێت
هیچ کەسێك
نایبیستێت و لێی تێناگات
بەسە مەگری
کەس لە گریانی کەس ناگات

١٩٧٦/٨/٨ بەغدا